

Zapisnik sestanka s predstavniki OSIC-ev in ARRS-ja

- Namen sestanka:** Pregled in reševanje problemov pri katalogizaciji, verifikaciji in vrednotenju bibliografskih enot, ki se upoštevajo pri vrednotenju raziskovalne uspešnosti
- Kraj/čas:** IZUM, Maribor, 15. 5. 2019, od 10.00 do 18.30
- Prisotni predstavniki OSIC-ev:** mag. Janez Jug, mag. Boštjan Mur, dr. Tomaž Krpič (OSICD), Simona Frankl, Martin Grum (OSICH), Iztok Skulj, mag. Doris Dekleva Smrekar (OSICT), mag. Irena Sajovic (OSICN), dr. Tomaž Bartol (OSICB) Irena Janjić (OSICM)
- Prisotni predstavniki ARRS-ja:** dr. Stojan Pečlin
- Prisotni predstavniki IZUM-a:** Lidija Curk, Branko Kurnjek, Darinka Šeško, mag. Apolonija Marolt Zupan

Vsebina in dogovori

Predstavniki IZUM-a so pred sestankom zbrali vprašanja, predloge in pripombe predstavnikov OSIC-ev, ARRS-ja in knjižničarjev ter jih, zbrane v enem dokumentu, še pred sestankom predali udeležencem. Ta dokument je bil na sestanku temeljno delovno gradivo. Udeleženci so zbrane probleme obravnavali po vrstnem redu in pri večini obravnavanih točk podali sklep, priporočilo ali pojasnilo.

1. Pregled realizacije nalog na osnovi sestanka z dne 15. 11. 2018

Pregledali smo, katere naloge so že bile realizirane (te so bile v večini) in katere še čakajo na izvedbo. Pri tistih, ki še čakajo na izvedbo, so bili podani razlogi in težave, s katerimi se OSIC-i in IZUM soočajo pri realizaciji nalog.

SKLEP:

- V zvezi s točko, ki obravnava Merila za dopolnjevanje seznama BIBLIO-B (kategorija 1D) je bil sprejet sklep, da bodo OSIC-i pregledali članke, ki so bili v zadnjih petih letih uvrščeni v kategorijo 1NK (nekatégorizirana dela), pri čemer bodo pri vsakem posebej preverili, ali gre za članek, objavljen v znanstveni reviji z ustrežno recenzijo. IZUM bo pripravil sezname člankov in revij za vsak OSIC posebej. O rezultatih analize in nadaljnjih aktivnostih v zvezi s seznamom BIBLIO-B bomo razpravljali na naslednjem sestanku.

2. Merila za seznam BIBLIO-C

OSICD je poslal osnutek meril za dopolnjevanje seznama BIBLIO-C, ki jih je pripravil skupaj s pripombami in predlogi drugih OSIC-ev. Merila smo obravnavali na sestanku in podali naslednji predlog meril za dopolnjevanje seznama BIBLIO-C:

1. Izdajanje znanstvenih knjig pri založbi mora biti kontinuirano (v knjižnih zbirkah in posamično).
2. Založba mora objavljati tudi dela avtorjev iz drugih organizacij (delež zunanjih avtorjev je vsaj tretjina).
3. Uredniki morajo izkazovati znanstvene objave.
4. Založba mora imeti objavljeno uredniško politiko objavljanja znanstvenih publikacij (sprejemanja znanstvenih publikacij v objavo).
5. Založba mora imeti ustrezen recenzentski postopek (npr. monografije so sprejete na podlagi vsebinskega recenzentskega postopka, ki mora predvidevati tudi predloge za potrebne spremembe (popravke) rokopisa).

SKLEP:

- Glede druge točke meril (tretjina zunanjih avtorjev) bodo OSIC-i naredili poskusni izračun za slovenske založbe z več kot 10 znanstvenimi monografijami v zadnjih dveh letih. OSICD bo poslal seznam teh založb drugim OSIC-em in delo si bodo razdelili. Poskusne izračune OSIC-i pošljejo OSICD.
- OSICD pošlje predlog meril v obravnavo ARRS-ju.

3. Seznam sumljivih založb

OSICD je pripravil naslednji seznam sumljivih založb, ki so na seznamu BIBLIO-C:

1. Bentham Science Publishers (Bentham eBooks)
2. Intech (InTechOpen ...)
3. Dr. Kovač (Kovač ...)
4. Nova Science (Nova Publishers ...)
5. WSEAS Press

SKLEP:

- OSICD pripravi pisno obrazložitev (razloge) za črtanje teh založb s seznama BIBLIO-C in jo pošlje drugim OSIC-em.
- OSIC-i pošljejo seznam sumljivih založb na svoje znanstvene svete, skupaj s pisno obrazložitvijo in predlogom za črtanje teh založb s seznama BIBLIO-C z letom 2020.

4. Seznam BIBLIO-A

a) Seznami revij za leto 2019

Na prejšnjem sestanku je bil sprejet sklep, da bomo čim prej poskusili pridobiti sezname revij, ki so v mednarodnih bibliografskih bazah podatkov (BIBLIO-A) za tekoče leto.

SKLEP:

- OSIC-i do 15. 7. 2019 IZUM-u pošljejo sezname revij za leto 2019.

b) SHERPA/RoMEO

Na seznamih revij, ki so v BIBLIO-A, je označeno, za katere revije servis SHERPA/RoMEO na kratko povzema njihovo politiko za odprti dostop oz. arhiviranje. Ker to ni informacijski servis s seznamom revij v odprtem dostopu, je naziv stolpca »odprti dostop« zavajajoč, saj daje vtis, da so vse revije, ki imajo kljukico, prosto dostopne.

SKLEP:

- Umakne se besedna zveza »odprti dostop«.

c) Baza DOAJ

Na seznamu BIBLIO-A je tudi baza DOAJ, ki je bila na seznam uvrščena s pogojem, da se upoštevajo samo tiste revije, ki imajo v DOAJ tudi bibliografske zapise člankov. Tako se je inicialni seznam revij vsako leto ob predhodnem preverjanju člankov ročno dopolnjeval z revijami, v katerih so objavljali slovenski raziskovalci in ki so imele v bazi DOAJ tudi članke. Ker je medtem baza DOAJ spremenila (zaostrila) politiko vključevanja revij, je bil podan predlog, da bi se od leta 2019 naprej upoštevale vse revije, ki so na seznamu DOAJ.

SKLEP:

- IZUM pripravi primerjavo revij, ki so v bazi DOAJ, z drugimi mednarodnimi bazami podatkov in jih pošlje OSIC-em in ARRS-ju.
- OSICD posreduje predlog (z obrazložitvijo) na Znanstveni svet za družboslovje, da bi se od leta 2019 naprej upoštevale vse revije, ki so na seznamu DOAJ.
- Če bo predlog sprejet, se poleg stolpca SHERPA/RoMEO doda tudi stolpec DOAJ.

5. Verifikacija zapisov (statistike, nerazporejeni zapisi, določanje vrstilcev UDK)

a) Statistike neverificiranih zapisov

OSIC-i so pojasnili, zakaj odstotek verificiranih tipologij v mesečnih statistikah občasno pade. Razlog so raziskovalci iz tujine, ki se vključijo v raziskovalne skupine v SICRIS-u in za katere knjižničarji obdelajo celotno bibliografijo preteklih let. Na ta način se poveča obseg začasno neverificiranih zapisov iz preteklih let.

b) Verifikacija nerazporejenih zapisov

Na seznamu nerazporejenih zapisov so zapisi, ki v prvem polju 675 nimajo podpolja c. Obstaja pa tudi precej zapisov za zbornike, ki nimajo vnesenega tipa.

SKLEP:

- Predlaga se uvedba nove kontrole v bibliografskih bazah podatkov (v prvem polju 675 mora biti izpolnjeno podpolje c).
- IZUM naredi analizo zapisov s tipom 1.06 in 1.08 (za obdobje 2014–2019), ki nimajo vnesenega tipa v nadrejenem zapisu in jo pošlje OSIC-em. OSIC-i bodo pozvali kreatorje zapisov, da te zapise dopolnijo.

c) Problem določanja vrstilca UDK

OSIC-i so opozorili na pojav neustreznega določanja vrstilcev UDK v primerih, ko gre na primer za humanistični (npr. zgodovinski) ali družboslovni (npr. ekonomski) vidik kakšne teme, ki spada na področje tehnike, medicine, biotehnike. Katalogizatorji velikokrat določijo UDK s področja tehnike (medicine, biotehnike), čeprav je monografijo napisal na primer zgodovinar.

6. Nov tip 1.27 – Podatkovni prispevek (data paper)

Pojavlja se vedno več zapisov, ki so obdelani v tujih bazah podatkov (običajno pod oznako »data paper«). Gre za podatke, ki niso sintetizirani v znanstveni članek in tudi nimajo sheme IMRAD. ARRS-ju se predlaga nov tip 1.27 – Podatkovni prispevek.

SKLEP:

- IZUM preveri, ali so v bazah WoS in Scopus takšni prispevki objavljeni samostojno (brez člankov). Predlog uvedbe novega tipa je odvisen od rezultatov raziskave.
- Osnutek definicije tipa 1.27: Podatkovni prispevek je prva objava originalnih raziskovalnih podatkov v takšni obliki, da se raziskava lahko ponovi, ugotovitve pa preverijo. V reviji je objavljen opis raziskave, raziskovalni podatki pa so dostopni na ustrezni stalni povezavi. Objavljen mora biti v znanstveni reviji z recenzentskim sistemom sprejemanja člankov.

7. Znanstveni članki (1.01, 1.02 in 1.03) in uredniška politika v revijah

Obravnavali smo primere člankov, ki so v revijah označeni v posebnih rubrikah (short communication, technical paper, concept paper, collective article, case report ipd.), vendar pa imajo vse značilnosti znanstvenih člankov.

SKLEP:

- Pri določanju tipa dela se upoštevajo definicije tipov v dokumentu *Tipologija dokumentov/del za vodenje bibliografij v sistemu COBISS*.

8. Razlika med tipoma 1.12 in 1.08

OSIC-i so izpostavili obstoj zbornikov s povzetki (book of abstracts), ki so daljši od običajnih povzetkov (npr. 1–2 strani).

POJASNILO:

- Če na publikaciji piše, da gre za zbornik povzetkov, spadajo takšna dela med povzetke.

9. Problematika tipa 2.24 – Patent

Obravnavali smo predlog prejšnjega sestanka, da bi se za en patent naredil samo en bibliografski zapis, vse podelitve patentov v različnih državah oz. pri različnih patentnih uradih pa bi se navajale v polje 301. IZUM je preveril lokalne kataloge in zalogo. Rezultati analize so pokazali, da od skupno 2.398 bibliografskih zapisov za patent obstajajo le trije z zalogo v knjižnici (stanje maja 2019).

SKLEP:

- Definicija tipa za patent in dodatna navodila za katalogizacijo se dopolnijo z opombo, da se za patent iste patentne družine obdela le en zapis, v katerem se v opombi beležijo tudi vse morebitne druge podelitve.

10. Obdelava in vrednotenje tematskih številk revij

OSIC-i so izpostavili dejstvo, da se pojavljajo različne prakse vnašanja uredništev tematskih številk revij. Nekateri vnašajo uredništva v bazo CORES s kodo »gostujoči urednik«, drugi pa urednike vnesejo v zapis za tematsko številko, kar v nekaterih primerih prinaša več točk, v nekaterih pa manj. Stališča OSIC-ev glede tega, kateri pristop je pravilnejši, so različna. Praviloma bi se morala uredništva tematskih številk serijskih publikacij vnašati v bazo CORES.

SKLEP:

- Do naslednjega sestanka OSIC-i razmislijo in preučijo, kateri način vnosa je ustrežnejši. Skladno s tem se bodo dopolnila navodila katalogizatorjem z natančnejšimi navodili.

11. Nov tip 2.33 – Postkonferenčna znanstvena monografija

OSIC-i se srečujejo s primeri, ko izbrani, dopolnjeni in dodatno recenzirani prispevki s konferenc naknadno izidejo v samostojni monografiji, pri čemer avtorji običajno želijo, da ima monografija tip 2.01, prispevki pa tip 1.16. Zato predlagajo dopolnitev tipa 1.16 in uvedbo novega tipa 2.33 – Postkonferenčna znanstvena monografija.

SKLEP:

- Takšne monografije dobijo tip konferenčnega zbornika, prispevki pa se vrednotijo s polovičnimi točkami konferenčnih prispevkov (nova izdaja), razen če Znanstveni svet agencije določi drugače.

12. Zbornik recenziranih znanstvenih prispevkov na domači konferenci (tip 2.32)

Obravnavan je bil način izračuna deleža aktivnih udeležencev iz tujine, da se domača konferenca (tip 2.32) lahko šteje kot mednarodna (tip 2.31).

SKLEP:

- Način izračuna ostaja enak, kot je opisan v dodatnih navodilih katalogizatorjem.

13. Vabljeni predavanja (tipi 1.06, 1.07, 1.10, 1.11)

OSIC-i so ponovno opozorili na problematiko vabljenih predavanj, saj avtorji večinoma še zmeraj ne razumejo pomena vabljenega predavanja, zato je dodatno pojasnilo nujno.

SKLEP:

- Definicija pri tipih vabljenih predavanj se dopolni z dodatnimi primeri.

14. Člani raziskovalne skupine – avtorji ali sodelavci pri raziskavi?

OSIC-i so izpostavili primer, kjer so med avtorji članka navedeni posamezniki in tudi raziskovalna skupina, katere člani so poimensko navedeni v opombi. Člani raziskovalne skupine so bili v bibliografskem zapisu navedeni kot sodelavci pri raziskavi. OSIC-i so izpostavili dilemo, ali člani skupine v takšnih primerih spadajo med sodelavce pri raziskavi ali med avtorje. Mnenja so bila različna.

POJASNILO:

- Upošteva se navodilo NUK-a: »Pri odločanju o vrsti avtorstva in delitvi avtorstva med člani raziskovalne skupine je odločilna navedba v viru. Za neenakovredno delitev odgovornosti med avtorje in sodelavce v raziskovalni skupini mora biti v viru jasno navedeno, kdo je sodeloval pri načrtovanju raziskave in pisanju besedila, kdo pa je sodeloval le pri posameznih fazah raziskave ali drugih z raziskavo povezanih dejavnostih. Če v viru ni jasno razvidne delitve avtorskega prispevka na avtorje in sodelavce pri raziskavi, se vsi člani raziskovalne skupine upoštevajo kot avtorji.« Ker je v konkretnem primeru skupina navedena enakovredno z drugimi avtorji, so člani raziskovalne skupine avtorji, in ne sodelavci pri raziskavi. OSIC bo zapis popravil.

15. Zaključena znanstvena zbirka podatkov ali korpus (tip 2.20)

OSIC-i so izpostavili vprašanje, ali lahko ima tip 2.20 samo tista zbirka, ki je na seznamu BIBLIO-D, ali tudi zbirke, ki niso na tem seznamu.

POJASNILO:

- Tip 2.20 lahko ima vsaka zbirka, ki ustreza definiciji tipa 2.20. Če zbirke ni na seznamu BIBLIO-D, se le-ta uvrsti pod strokovno uspešnost, sicer pa pod znanstveno (v skladu s Pravilnikom ARRS).

16. Habilitacije: raba pravil za potrebe Univerze v Ljubljani

OSIC-i so izpostavili problematiko pritiska avtorjev za prekategorizacije del za potrebe habilitacij.

Pripravila: Mag. Apolonija Marolt Zupan

Maribor, 27. 5. 2019